

DIVADELNÍ TŘEBÍČ 1

**ZPRAVODAJ NÁRODNÍ PŘEHLÍDKY
AMATÉRSKÉHO ČINOHERNÍHO
A HUDEBNÍHO DIVADLA**

KVĚTEN 2004

Bude ten letošní ročník šťastný, když třináctý? Určitě!

Je tu opět květen, lásky čas, jak říká klasik Karel Hynek. A divadla pro Třebíč čas, jak říkám já. A tu si vzpomínám, kýchaje díky alergii na pyl – „ztracená květena“, že ten letošní ročník je „třináctý“! No nazdar! Pro většinu lidí to je nebezpečně nebezpečné číslo, které navíc v kombinaci s pátkem znamená raději ani nevycházet z domu, nejlépe nevstát z postele. Co se mé osoby týče je pro mne třináctka šťastná. Třináctého jsem se narodil, třináctého se nám se ženou narodila třetí dcera. A pátek třináctého je vždy prima den. Vždycky! To vše o čísle třináct jsou jen pověry a drby. Co a jak se stane záleží přece na lidech a ne na číslicích. Letošní národní přehlídka amatérského činoherního divadla a její druhá část 13. Divadelní Třebíč 2004 bude určitě úspěšná, spokojená, plná divadelních počinů, krásných hereček a všude určitě bude plno pohody a přátelství. A doufám, že pohodu nezkaží ani květena a její pyl, či hodnocení poroty, či výpadek textu a pád kulís při představení.

Takže vítejte všichni moji milí divadelní přátelé potřinácté na Divadelní Třebíči. Vám všem vzkazuji „Zlomte vaz“ a „Přuj, přuj, přuj“ a kopanec a dobrá divadelní prkna. Divákům vzkazuji – i když je třináctá a bude i v pátek, nebojte se vyjít z domů a navštívit všechna nebo alespoň některá představení amatérských divadelníků – rozhodně za to stojí a podle programu se bude opravdu na co dívat.

*Váš Jaroslav Dejl,
ředitel národní přehlídky
FEMAD Poděbrady – Divadelní Třebíč*

Císař po bitvě u Poděbrad přesunuje své ležení ku Třebíči.

Porota DIVADELNÍ TŘEBÍČE 2004

Předseda poroty

prof. PhDr. Jan Císař, CSc.

divadelní vědec, pedagog,
vedoucí katedry teorie a kritiky DAMU v Praze

Členové poroty

Mgr. Alena Exnarová

divadelní vědec,
ředitelka Muzea loutkářských kultur v Chrudimi

PhDr. Aleš Bergman

divadelní vědec, režisér a pedagog DAMU v Praze

Rudolf Felzmann

divadelní režisér, Ústí nad Labem

MgA. Jakub Korčák

divadelní režisér, studijní prodávka a pedagog katedry činoherního divadla DAMU v Praze

Mgr. Pavel Purkrábek

scénograf, Praha

Mgr. Milan Schejbal

režisér a umělecký šéf Divadla ABC v Praze

Mgr. Vladimír Zajíc

migrující dramaturg, Hradec Králové

Tajemnice poroty

Simona Bezoušková

odborná pracovníce pro amatérské divadlo
IPOS-ARTAMA Praha

1. část: FEMAD PODĚBRADY 13. - 16. 5. 2004

Čtvrtek 13. května

- 16.05 Divadelní studio J. K. Tyl KD Jičín
Sławomir Mrożek: KOUZELNÁ NOC
- 20.00 Rádobydivadlo Klapý
TAKOVÁ PODIVNÁ KOMBINACE CITŮ
na motivy hry I. Bergmana Podzimní sonáta upravil Ladislav Valeš

Pátek 14. května 2004

- 10.00 Divadlo Jesličky ZUŠ Na Střežině Hradec Králové
I. A. Gončarov-J. Tejkl: OBLOMOV
- 16.00 Divadýlko Na dlani Mladá Boleslav
Petr Matoušek: ŠILENÁ LOKOMOTIVA inspirováno hrou I. Witkiewicze Bláznivá lokomotiva
- 20.00 Malá scéna Zlín
WOODY, WOODY... na motivy hry W. Allena Zahraj to znovu, Same

Sobota 15. května 2004

- 10.00 SPOlek Divadelních NADšenců (SPODINA) Plzeň
Patrick Marber: NA DOTEK
- 15.30 DS Černí šviháci Kostelec nad Orlicí
Josef Tejkl: SOLNÝ SLOUPY
- 20.00 Ořeckovské divadlo Ořechov u Brna
I. Peřinová - V. Peška: ZRZAVÁ SUBRETA ANEB ZVÍŘECÍ DIVADLO

Neděle 16. května 2004

- 10.00 Divadlo Kámen Praha
Lotte Ingrisch: RAKVIČKY
- 14.00 Českokrumlovská scéna
Ivan Teller: KOMEDIE O CHYTROSTI

2. část: DIVADELNÍ TŘEBÍČ 19. - 23. 5. 2004

Národní dům

Středa 19. 5. 2004

- 10.00 Občanské sdružení LYRA Jeseník - sekce Jirka
Yasmina Reza: OBRAZ
- 13.30 Divadlo AUREKO II. Ostrava
George Tabori: DLOUHÁ, DLOUHÁ CESTA
- 15.30 Slavnostní zahájení Divadelní Třebíče a přivítání hostů a poroty v Malovaném domě
- 20.00 Divadlo DOSTAVNÍK Přerov
Vlasta Hartlová: TO NEŘEŠ!! volně na motivy R. Cooneyho

Čtvrtek 20. 5. 2004

- 10.00 Divadlo ESENCE Praha
Carlo Gozzi: ZELENÁVÝ PTÁČEK
- 14.30 Divadlo DE FACTO MIMO Jihlava
Ota Ornest: JÁ MĚLA HEZKEJ ŽIVOT, PANE
- 19.30 DS VOJAN Libice nad Cidlinou
Claude Magnier: OSCAR

Pátek 21. 5. 2004

- 10.00 DS HANÁ Vyškov
František Hrubín, D. Musilová: ROMANCE PRO KŘÍDLOVKU
- 14.30 Divadlo bez zákulisí Sokolov
Eugène Ionesco: PLEŠATÁ ZPĚVAČKA
- 19.30 DOSPĚLÁ EMBRYA Divadla Jesličky Hradec Králové
Josef Škvorecký, Jan Dvořák: HOŘKEJ, OPRAVDU HOŘKEJ...

Sobota 22. 5. 2004

- 10.00 ŠUMAVSKÝ OCHOTNICKÝ SPOLEK - ŠOS Prachatice
Jan Kraus: PROTI VĚTRU (NAHNILIČKO)
- 15.00 DK JIRÁSEK Česká Lípa
Anton Pavlovič Čechov: VIŠŇOVÝ SAD
- 20.00 DS PIKI Volyně
Vladimír Strnisko: GOLDONIÁDA

Neděle 23. 5. 2004

- 10.00 Host přehlídky: DS PŮTOŇ - Slovenské pohronské javisko pri MKS a OZ Pôtoň Levice
Kalinka Búr: UBU - volně na motivy A. Jarryho
- 11,30 Slavnostní zakončení Divadelní Třebíče a celé Národní přehlídky amatérského činoherního a hudebního divadla FEMAD Poděbrady - Divadelní Třebíč s předáním ocenění a vyhlášením výsledků, včetně návrhů pro Jiráskův Hronov 2004

Všechna představení Divadelní Třebíče se uskuteční ve velkém sále Národního domu v Třebíči
Všechny rozborové semináře proběhnou v malém sále Národního domu v Třebíči.

I N F O R M A C E

Všechny soubory budou letos ubytovány v internátu Střední zemědělské školy v Třebíči, jejíž vedení nám už od počátku vychází vstříc a uvolňuje pro účastníky Divadelní Třebíče potřebný počet lůžek po celou dobu přehlídky.

Stravování souborů a hostů Divadelní Třebíče je již tradičně zajištěno v centrální školní jídelně. V průběhu přehlídky bude poskytovat návštěvníkům občerstvení bufet v přísálí Národního domu.

Kulturní, vzdělávací a informační zařízení - tak se jmenuje od 1. ledna 2004 bývalé Městské kulturní středisko v Třebíči. Ke změně názvu došlo v souvislosti s rozšířením činnosti organizace o informační služby turistům a vzdělávací akce.

KVIZ nabízí všem účastníkům letošní Divadelní Třebíče možnost navštívit bezplatně některé kulturní památky a výstavy. Vstupenkou bude „placka“ s obrázkem šaška, kterou obdrží všichni členové účinkujících souborů a hosté přehlídky. Je tu možnost vyšlapat 162 schodů na městskou věž a rozhlédnout se po městě a širém okolí. Za vidění stojí Zadní synagoga, ve které je v současné době výstava fotografií Antonína Kanty „Prosté privátní objevy“. Ve výstavní síni u Zadní synagogy najdou zájemci stálou expozici trebičského básníka a výtvarníka Ladislava Nováka. V galerii Malovaný dům vystavuje černobílé fotografie bývalý trebičský starosta a senátor MVDr. Pavel Heřman.

Upozorňujeme návštěvníky, že po začátku divadelního představení nebudou vpuštěni do divadelního sálu. Všichni, kdo už někdy divadlo hráli, vědí, jak pozdní příchody ruší a jak těžké je pak soustředit se na svou roli. Pro ty, kteří budou potřebovat projít do přísálí, bude otevřena tzv. myší díra, vedoucí přes dvůr Národního domu (bude zřetelně označena).

Vítání zástupců souborů a hostů přehlídky bude - stejně jako v minulých letech - v reprezentačních prostorách v prvním patře Malovaného domu.

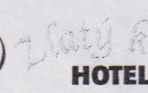
Od 3. července loňského roku se Třebíč stala jedním z měst, jejichž památky byly zapsány do seznamu světového přírodního a kulturního dědictví UNESCO. Symbióza románsko-gotické baziliky sv. Prokopa a židovského města se hřbitovem byla uznána jako jedinečný evropský unikát.

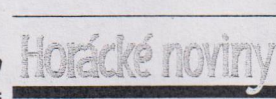
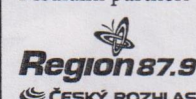
Podrobné informace o krásách Třebíče ochotně všem zájemcům poskytnou pracovníci Informačního centra, které najdete v přízemí Malovaného domu. Zde se také dovíte o všech kulturních a sportovních akcích, které se v Třebíči budou konat.

Sponzoři Divadelní Třebíče:

Mediální partneři

LOTTE INGRISCH RAKVIČKY

DIVADLO KÁMEN

Petr Macháček se s pražským Divadlem Kámen ubírá svébytnou cestou. Inscenace hřbitovní balady Lotte Ingrisch Rakvičky pobavila a potěšila. Je přesně vybudovaná a ve všech složkách fungující. Vše začíná od dobrého typového obsazení postav. Jenže Milan Neburka (Otakar) i Karolína Dušková (Ema) na jevišti nejen existují, ale vědomě zvolenými prostředky

Divadlo Kámen Praha / Lotte Ingrisch: Rakvičky.

postavy budují. Skvělé a sdělné je především mimoslovní jednání, kdy gesto jde občas proti úspornému textu, kdy v přesné práci s pauzou a pozvolným temporytmem cítíme napětí až do samého závěru inscenace. Cítíme je proto, že obě postavy v sobě nesou tajemství, které odkrýváme postupně a zvolna. Každé jejich slovo je mimoslovním jednáním připraveno a významy tak důsledně budovány. V podstatě banální příběh sledujeme trošku jako detektivku a bavíme se tím, jak k v podstatě očekávaným sdělením dospějí. Uvedme si jako příklad ono Otakarem několikrát řečené „já“, kdy napjatě čekáme, co chce říct a kam s tím dospěje. Režisér Petr Macháček je mistrem ticha a pauz a zde skutečně nesou své významy a fungují naprosto přesně. Stejně přesně funguje i ona práce s nářadím na hřbitově: totální znakovost kombinovaná s naturalismem vytváří napětí, dává nám prostor a čas číst všechny podtexty. Výpověď o obou postavách nese rovněž výtvarně rozlišené pojednání hrobů. Takže jediným problémem, který jsme v představení na FEMADu pocítili, byla jeho ne zcela zřetelná tečka.

ex

IVAN TALLER KOMEDIE O CHYTROSTI

ČESKOKRUMLOVSKÁ SCÉNA

Českokrumlovská scéna zakončila FEMAD inscenací hry Ivana Tallera Komedie o chytrosti (režie Štěpán Kryski). Je to jen zdánlivě jednoduchá lidová fraška s banálním příběhem končícím drobnou moralitkou: sázku o to, která žena více zne- možní svého muže nakonec vyhrává pár, který se smíří a vzájemně si odpustí. Ale právě ta zdánlivá jednoduchost je poněkud zrádná. Soubor si byl zřejmě vědom toho, že pokud by inscenace stavěla pouze na příběhu, nebylo by příliš o čem hrát a byla by to nuda. Zvolil tedy princip divadla na divadle, v němž se pak dají použít nejrůznější výrazové prostředky a v němž lze stavět na divadelní hravosti. Je třeba vymyslet řadu nápadů, aby byla komedie naplněna. Poděbradské představení divadelníků z Českého Krumlova plynulo příjemně, ale poněkud nevzrušivě - jakoby chyběla radost ze hry a nastoupilo mechanické naplňování vymys-

Českokrumlovská scéna Český Krumlov / Ivan Taller: Komedie o chytrosti.

lených situací a fórků. Možná byl příčinou pocit zodpovědnosti z vystoupení na národní přehlídce. Divadelně nejpůsobivější bylo kráčení Tomáše (Roman Mařík) s rakví, zatímco všechno ostatní se odehrávalo více ve slovech než divadelními prostředky. Proto jsme pocítovali i absenci gagů, které by inscenaci oživily. Takhle jako by celý jednoduchý příběh ztěžkl.

Přesto je třeba konstatovat, že se soubor s nelehkým úkolem o jevištní realizaci a naplnění Tallerovy komedie vyrovnal kultivovaně a snažil se odvést poctivou práci.

ex

DNES UVIDÍTE

DIVADELNÍ SOUBOR LYRA JESENÍK

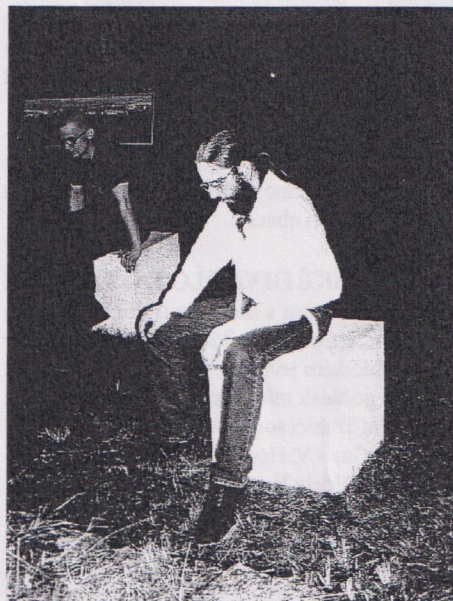
se v Třebíči představil poprvé v roce 1996 s inscenací hry Alejandra Casony Stromy umírají vstoje. O dva roky později na národní přehlídce zahrál komedii Alda de Benedettiho Milostné dostaveníčko. Letošní ročník Divadelní Třebíče obohatí inscenace nové odnože DS Lyra - sekce Jirka, která vznikla v roce 1998. Nejnovější inscenací Sekce Jirka je komedie Yasminy Rezy Obraz.

Mezinárodní dramaturgický hit si po světových scénách našel své místo i na českých profesionálních a amatérských scénách. V roce 2001 jsme měli možnost vidět na Divadelní Třebíči inscenaci této hry v podání Divadla bez zákulisí ze Sokolova.

Minimalistický opus Yasminy Rezy nepotřebuje víc než tři protagonisty a jeden obraz, aby odhalil spletité vztahy mezi třemi dlouholetými přáteli. Tři muži po čtyřicítce jsou docela obyčejní, dá se říci průměrní představitelé středního stavu. Jejich život je uspořádaný, mají dobré společenské postavení a svoje návyky a stereotypy. Jeden nicotný fakt ale způsobí, že začnou vnímat svůj dosavadní život jinak.

Lékař a amatérský znalec umění Boris si koupí za značnou částku obraz, na kterém jsou na bílém pozadí jakési bílé čáry, což mimořádně rozčílí jeho přítele Marka, pragmatického inženýra. Třetí z přátel, oportunisticky založený Ivan, se je marně snaží smířit. Diskuse o umění se postupně změní v hádku a nakonec i v úctování se životem. Kvůli obrazu si tak sobě vzájemně blízcí lidé přestanou být jisti, co je vlastně spojuje a na jakých základech stojí jejich přátelství.

Obratně napsaný text s inteligentními dialogy je skvělou příležitostí pro herce - v newyorské inscenaci z roku 1998 se zaskvěli Alan Alda, Alfred Molina a Victor Garber. Připomeňme si i pro nás dosažitelnější inscenace Štúdia S Bratislava (s Milanem Lasicou, Milanem Kňazkem a Mariánem Labudou) a pražského Divadla bez zábradlí (s Otakarem Brouskem ml., Zdeňkem Žákem a Janem Hrušínským).

...DNES UVIDÍTE

DIVADLO AUREKO II Z OSTRAVY

je na třebíčské divadelní přehlídce nováčkem. V jeho repertoáru jsou jednak vlastní autorské texty (v současné době je to inscenace Parádně vyleštěná klika) jednak inscenace, inspirované dramaty renomovaných autorů, jakou je i Taboriho hra Bílý muž a Rudá tvář. Tu hraje pod názvem Dlouhá, dlouhá cesta....

George Tabori se na českých jevištích neobjevuje příliš často. V roce 1990 jeho hru Mein Kampf uvedlo Realistické divadlo, v roce 1991 měla premiéru ve Stavovském divadle inscenace hry Bílý muž a Rudá tvář, v roce 1998 vznikl na DAMU pokus mladých divadelníků o zpracování Goldbergovských variací. K novějším projektům patří inscenace Balady o videňském řízků (režie Jiří Pokorný) a scénické čtení hry Jubileum v Divadle Na zábradlí (premiéra v prosinci 2001). Taboriho hru Bílý muž a Rudá tvář v roce 1993 na Divadelní Třebíči hrál Studio Volyně v režii Jaroslava Kubeše.

George Tabori se narodil ještě v době c. a k. monarchie – 24. května 1914 – v Budapešti. Syn židovských rodičů odešel na začátku 30. let do Německa (studoval v Berlíně a v Drážďanech) a po prvních bezprostředních zkušenostech s nacismem emigroval hned v roce 1933 do Londýna. V exilu a v anglickém jazykovém prostředí prožil pak nejdéle část svého života – až do roku 1969. Pracoval jako britský zahraniční konzul v Bulharsku a Turecku, jako příslušník britské armády bojoval na Blízkém Východě, od roku 1943 působil v londýnské BBC.

V roce 1945 přesídlil do USA, kde začal psát. V letech 1945 – 47 mu vyšly první tři romány, napsal řadu filmových scénářů pro Hollywood (mj. pro A. Hitchcocka, J. Loseye, B. Siegla). Sblížil se s evropskými krajany obdobných osudů – s bratry Mannovými, B. Brechtem, Adornem a Schönbergem. Jeho první práci pro jeviště byl Let do Egypta, který v roce 1952 inscenoval na Broadwayi Elia Kazan. Mccarthysmus znamenal konec Taboriho práce pro Hollywood. Poté přesídlil na evropský kontinent – ve Schillerově divadle v Berlíně režíroval spolu se svým stálým spolupracovníkem Martinem Friedem svoji hru Kanibalové. S touto hrou přinesl Tabori na jeviště téma, které bylo do té doby pro střední Evropu téměř tabu – holocaust. Problém byl pro něj velmi osobní – sám ztratil ve vyhlazovacích táborech většinu své rodiny. Tabori ale není ani soudce, ani zástupce obžaloby.

Ve svých hrách klade pouze otázky po možnostech lidskosti a nelidskosti v omezených podmínkách i mimo ně, po původu zla v člověku a ve společnosti obecně.

PŘEROVSKÉ DIVADLO DOSTAVNÍK

patří k souborům s dlouhou tradicí a zároveň i k pravidelným účastníkům národní přehlídky – na třebíčském jevišti vystoupí letos už posedmé. Pro pořádek můžeme zmínit tituly, které na Divadelní Třebíči soubor dosud uvedl:

1992 – J. Gay - V. Havel: Žebrácká opera
1995 – L. Feldek: Jánošík podle Vivaldiho
1996 – J. Šlitr - J. Suchý: Šest žen Jindřicha VIII.
2000 – J. Kainar - I. Němeček: Perly Hodži Nasredina

2001 – M. Švandrlík - I. Němeček: Casanova aneb Láska bez reklamy

2003 – D. a V. Martincovi: Kniha džungle

Letošní inscenace se od těch předchozích liší – Divadlo Dostavník totiž uvádí poprvé činohru. Inspiračním zdrojem pro Vlastu Hartlovou, autorku komedie To neřeš!!, byla úspěšná hra Raye Cooneyho, kterou v současné době hraje několik českých profesionálních scén. Vlasta Hartlová děj, který se u Cooneyho odehrává v nejmenované anglické nemocnici, přesadila do nemocnice české.

Anglický humor je údajně suchý, nicméně veselohry anglického komika, režiséra a komediografa Raye Cooneyho působí jako svěží sprcha, která neuvěřitelným tempem vtípů a vršicích se zápletek dosahuje intenzity skotského střiku. Záměrem tohoto autora není nic víc – ale také nic méně – než publikum pobavit. Že se mu to daří, vědí nejen Angličané, ale diváci po celém světě. Pod českými verzemi Cooneyho komedií je překvapivě podepsán spisovatel a překladatel PhDr. Břetislav Hodek, který je mimo jiné naším předním překladatelem Shakespeara.

V divadelním programu k představení *Co se doma uvaří (to se doma sní)* byl uveřejněn rozhovor Jany Pithartové s Břetislavem Hodkem, z něhož jsme vybrali několik otázek a odpovědí.

Jak se vlastně stalo, že jste se právě Vy začal zabývat komediemi současného bulvárního autora?

Byla to šťastná náhoda. Jihočeské divadlo mělo družbu s divadlem v Gabrovu (Bulharsko) a jejich režisér Petr Alexandrov si toužil u nás zopakovat svou úspěšnou inscenaci Cooneyho komedie Jeden a jedna jsou tři. Budějovické divadlo – s nímž jsem už léta spolupracoval (na Shakespearovi, O'Neilovi a Shawovi) – se na mne obrátilo, abych jim pořídil její překlad. Což byl i můj první převod Cooneyho do češtiny. Od té doby jsem jeho her až do dneška přeložil už šest...

Cooneyho komedie mají u nás obrovský úspěch. Až se nabízí otázka: Je anglický humor opravdu tolik odlišný od našeho, jak se obecně tvrdí?

...Typický anglický humor je takzvaně suchý a stručný, sebeabsurdnější a sebekomičtější situace předvádějí dramatické postavy bez úsměvu (Konec konců, smát se má divák, ne herci). Výbuchy situační komiky jen zřídka doprovází komika slovní. A zapomínané umění vtípné a duchaplné konverzace charakterizuje anglické drama od středověku dodnes.

Kdybyste se setkal s Rayem Cooneym osobně, o čem byste s ním chtěl hovořit?

Vzhledem k tomu, že je Angličan, tak určitě nejdřív o počasí. Pro rozhovor na toto téma

platí neúprosný zákon souhlasu, čili abychom byli oba stejného názoru a tedy si od začátku výborně rozuměli. A o čem bychom mluvili dál, těžko odhadnout. Ale nejspíše bychom se oba vyhnuli hovoru o divadle, psaní a překládání her – o své práci a potížích přece slušný člověk v Anglii nemluví, že?

DNES

Středa 19. května 2004

10.00 hod.

Občanské sdružení LYRA Jeseník – sekce Jirka Yasmina Reza:

OBRAZ

13.30 hod.

Divadlo AUREKO II. Ostrava
George Tabori

DLOUHÁ, DLOUHÁ CESTA

15.30 hod.

Slavnostní zahájení Divadelní Třebíče a přivítání hostů a poroty v Malovaném domě

18.00 hod.

Rozborový seminář

20.00 hod.

Divadlo DOSTAVNÍK Přerov
Vlasta Hartlová

TO NEŘEŠ!!

- volně na motivy R. Cooneyho

23.00 hod.

Rozborový seminář

ZÍTRA

Čtvrtek 20. května 2004

10.00 hod.

Divadlo ESENCE Praha
Carlo Gozzi:

ZELENÁVÝ PTÁČEK

13.00 hod.

Rozborový seminář

14.30 hod.

Divadlo DE FACTO MIMO Jihlava
Ota Ornest:

JÁ MĚLA HEZKEJ ŽIVOT, PANE

16.30 hod.

Rozborový seminář

19.30 hod.

DS VOJAN Libice nad Cidlinou
Claude Magnier:

OSCAR

21.40 hod.

Rozborový seminář

Zpravidaj XIII. národní přehlídky amatérského činoherního a hudebního divadla Divadelní Třebíč 2003 • Vydává Městské kulturní středisko v Třebíči • Sazba FIBOX • Náklad 200 výtisků